

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Інститут гідротехнічного будівництва та цивільної інженерії
Кафедра машинобудування

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з НІПР І.А. Ажаман
« 30 » червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
освітнього компонента ОК12.2
ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА

Освітній рівень	другий (магістерський)
Галузь знань	J Транспорт та послуги
Спеціальність	J8 Автомобільний транспорт
Освітньо-професійна програма	Транспортні технології на автомобільному транспорті
Форма здобуття освіти	Очна денна /заочна

Робоча програма навчального компонента «Переддипломна практика» є основним документом навчально-методичного забезпечення, передбаченим Законом України «Про вищу освіту» (п. 12 ч. 3 ст. 34 та ч. 7 ст. 35) і відповідає вимогам, встановленим у п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Мова викладання – українська.

Розробник:

к.т.н., доц. _____

к.т.н., доц. _____

 А. С. Бондаренко

Т.В. Волобуєва

УЗГОДЖЕНО

Гарант ОПП

«Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»

Волобуєва Т.В.

РЕКОМЕНДОВАНО

Науково-методичною комісією
інституту гідротехнічного будівництва та
цивільної інженерії

протокол №10 від «23» червня 2025р.

Голова НМК Мішутін А.В.

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні кафедри машинобудування
протокол № 9 від «28» травня 2025 р.

Завідуючий кафедрою _____

 А. С. Бондаренко

1 ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАКТИКИ

Переддипломна практика є одним з найважливіших видів практичної підготовки та невід'ємною складовою частиною процесу навчання висококваліфікованих фахівців. Її безпосереднє призначення - практична підготовка здобувачів вищої освіти до умов самостійної роботи в умовах організацій і підприємств, які організують перевезення вантажів або пасажирів, навантажувально-розвантажувальні, складські роботи, тощо.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти здійснюється на передових сучасних підприємствах і в організаціях різних галузей господарства, науки та освіти. Практика скеровує здобувачів вищої освіти на набуття практичних знань, щодо виконання функцій інженерно-технічного персоналу, організаційної роботи в колективі, закріплення і поглиблення теоретичних знань, отриманих під час навчання, розширення кругозору в області техніки, ознайомлення з питаннями охорони праці.

Переддипломна практика проводиться в умовах професійної діяльності під загальним організаційно-методичним керівництвом викладачів кафедри машинобудування академії та фахівця з підприємства проходження практики.

З базами практики (підприємствами, організаціями) академія завчасно укладає угоди на її проведення. Ці угоди є юридичною основою для проведення практики. Тривалість дії угоди погоджується договірними сторонами.

Здобувачі вищої освіти, з дозволу кафедри, можуть самостійно обрати для себе базу практики і запропонувати її для використання за умови забезпечення цією базою виконання програми практики та укладання індивідуальної Угоди на її проведення не пізніше, як за місяць до початку практики, за формою, яка наведена на сайті академії https://odaba.edu.ua/upload/files/Ugoda_ind_noviy.docx.

Тривалість Переддипломної практики визначається робочим навчальним планом і графіком освітнього процесу. Практика проводиться в один етап

ОПИС ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Терміни проведення практики	II курс 3 семестр
Кількість кредитів ECTS	6,0
Загальна кількість годин	180 годин
Робота на робочому місці бази практики	120 годин
Самостійна робота	60 годин
Індивідуальне завдання	звіт
Форма контролю	залік

2 МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРАКТИКИ

Мета Переддипломної практики на підприємстві – це узагальнення, закріплення та поглиблення теоретичних знань, формування професійних компетенцій майбутнього фахівця, набуття практичного досвіду роботи на підприємствах, а також збір матеріалів для написання випускної кваліфікаційної роботи, що дозволяє підготуватися до самостійної інженерної діяльності та вирішення задач в галузі організації перевезень, логістики та впровадження новітніх технологій на автотранспорті.

Завдання Переддипломної практики з транспортних технологій на автомобільному транспорті включає закріплення знань, ознайомлення з виробництвом (логістика, експлуатація, організація перевезень, технічне обслуговування), вивчення документації та збір, обробка та систематизація матеріалів для написання кваліфікаційної (магістерської) роботи, а також формування практичних навичок управління та вдосконалення технологій для підготовки до інженерної діяльності.

Основні завдання:

- поглиблення знань з освітніх компонент, пов'язаних з організацією перевезень, логістикою, технічною експлуатацією, комерційною роботою та законодавством у сфері автомобільного транспорту;
- ознайомлення з роботою транспортних підприємств (логістичних центрів, автопарків, експедиторських компаній);
- вивчення процесів організації, планування, виконання та контролю перевезень, а також аналіз технічних систем і застосування нових технологій;
- збір фактичного матеріалу (документи, статистичні дані, технічні характеристики) для написання кваліфікаційної (магістерської) роботи, пропозицій щодо вдосконалення;
- вивчення правил охорони праці, техніки безпеки, освоєння розпорядку роботи підприємства;
- поглиблення навичок самостійної роботи зі спеціальною літературою, нормативними документами, фактичними статистичними, економічними даними;
- написання звіту з переддипломної практики;
- виконання індивідуального завдання.

Компетенції, що формуються в результаті проходження Переддипломної практики:

ЗК03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК05. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК06. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК08. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК01. Здатність до дослідження і управління функціонуванням транспортних систем та технологій.

ФК03. Здатність до використання сучасних технологій транспортно-експедиторської діяльності.

ФК04. Здатність до управління ланцюгами поставок та логістичними центрами.

ФК05. Здатність до управління вантажними перевезеннями за видами транспорту.

ФК06. Здатність до управління пасажирськими перевезеннями за видами транспорту.

ФК07. Здатність до управління транспортними потоками.

ФК08. Здатність до управління надійністю та ефективністю транспортних систем і технологій.

ФК09. Здатність проведення експертизи транспортних пригод за видами транспорту.

ФК10. Здатність врахувати вплив митних процедур при формуванні транспортних технологій.

ФК11. Здатність використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач у сфері транспортних систем та технологій.

ФК12. Здатність забезпечувати ефективне функціонування систем міської мобільності з урахуванням сучасних урбаністичних, транспортних, екологічних і соціальних вимог, а також принципів сталого розвитку та інтегрованого підходу до організації міського середовища.

Програмні результати навчання:

РН01. Відшукувати необхідну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати і об'єктивно оцінювати інформацію у сфері транспортних систем і технологій та з дотичних міжгалузевих проблем.

РН03. Приймати ефективні рішення у сфері транспортних систем і технологій з урахуванням технічних, соціальних, економічних та правових аспектів, генерувати і порівнювати альтернативи, оцінювати потрібні ресурси і обмеження, аналізувати ризики.

РН04. Доносити свої знання, рішення і підґрунтя їх прийняття до фахівців і нефахівців в ясній і однозначній формі.

РН05. Забезпечувати безпеку людей і навколишнього середовища під час професійної діяльності та реалізації проєктів у сфері транспортних систем і технологій.

РН09. Досліджувати вплив митних процедур на ефективність транспортних технологій

PH11. Аналізувати та оцінювати ефективність ланцюгів поставок і логістичних центрів, здійснювати розрахунки відповідних показників.

PH14. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для аналізу, розробки та удосконалення транспортних систем та технологій.

PH15. Застосовувати отримані знання щодо структури та принципів функціонування сучасних систем міської мобільності, включаючи інтеграцію різних видів транспорту (індивідуального, громадського, вело- та пішохідного).

Диференційовані програмні результати навчання:

знати:

- чинну нормативно-правову базу у сфері автомобільного транспорту та логістики;
- організаційну структуру автотранспортного підприємства та функції його підрозділів;
- технологію організації автомобільних перевезень вантажів і/або пасажирів;
- методи планування та управління транспортними процесами;
- техніко-експлуатаційні показники роботи рухомого складу;
- порядок оформлення транспортної, облікової та звітної документації;
- принципи організації навантажувально-розвантажувальних робіт;
- основи безпеки дорожнього руху, охорони праці та екологічної безпеки;
- методи економічного аналізу діяльності автотранспортного підприємства.

володіти:

- принципами управління транспортними процесами;
- методикою вибору і оцінка постачальників;
- принципами управління матеріальними, інформаційними та фінансовими потоками;
- методиками визначення впливу на людину шуму, вібрацій та інших подразників;
- методики визначання якості автоперевезень вантажів/пасажирів.

вміти:

- аналізувати діяльність автотранспортного підприємства з використанням реальних даних;
- збирати, систематизувати та опрацьовувати інформацію для дипломного проєкту (роботи);
- розраховувати основні техніко-експлуатаційні та економічні показники перевезень;
- планувати маршрути, графіки руху та завантаження рухомого складу;
- обґрунтовувати вибір транспортних засобів і технологій перевезень;
- оформлювати транспортну та виробничу документацію;

- застосовувати сучасні інформаційні технології та програмні засоби в транспортній діяльності;
- розробляти пропозиції щодо підвищення ефективності роботи транспорту;
- дотримуватися вимог охорони праці та техніки безпеки на підприємстві.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

3.1 Структура і зміст Переддипломної практики

Діяльність здобувача вищої освіти	Діяльність керівника практики	Обсяг годин, що виділяється	
		здобувачу	керівнику
Розділ 1. Проведення організаційних зборів			
Етап 1. Виступ керівника практики від кафедри з видачею індивідуальних завдань і проведенням інструктажів			
присутній на зборах з питань організації практики	повідомляє про розподіл по місцях проходження практики відповідно до наказу ректора	15,0	0,4
знайомиться з розподілом по місцях проходження практики відповідно до наказу ректора			
проходить інструктажі про порядок проходження практики та з техніки безпеки і попередження нещасних випадків			
отримує необхідні документи (щоденник, індивідуальне завдання, методичні рекомендації, тощо)			
знайомиться з системою звітності з практики, прийняту в академії, критеріями оцінювання результатів практики, процедурою захисту звіту з практики			
знайомиться з вимогами щодо ведення щоденників та складання звітів з практики	проводить під розпис інструктажі про порядок проходження практики та з техніки безпеки і попередження нещасних випадків		
	видає необхідні документи (щоденник, індивідуальне завдання, методичні рекомендації, тощо)		
	інформує про систему звітності з практики, прийняту в академії, критерії оцінювання рівня знань, умінь, навичок, які здобувачі вищої освіти досягли за результатами практики та процедуру захисту звіту з практики		
	повідомляє про вимоги щодо ведення щоденників та складання звітів з практики		
Розділ 2. Ознайомлення зі структурою і характером діяльності підрозділу			
Етап 2. Ознайомлення з посадовими і функціональними обов'язками			
вивчає права і обов'язки співробітника		4,0	0,2
вивчає посадові інструкції, що регламентують його діяльність			
знайомиться з правами і обов'язками інших співробітників і керівників			
узгоджує з керівником практики постановку цілей і завдань			

Діяльність здобувача вищої освіти	Діяльність керівника практики	Обсяг годин, що виділяється	
практики			
Розділ 3. Робота на робочих місцях або в підрозділах підприємства			
Етап 3. Виконання виробничих завдань			
знайомиться з завданнями підприємства, його структурою та основними напрямками діяльності	Уточнює і конкретизує формулювання завдання на проходження професійної практики. Контролює виконання здобувачами вищої освіти програми практики	120,0	0,6
виконує виробничі завдання	контролює виконання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього розпорядку		
збирає матеріали для звіту	кожен тиждень інформує деканат та керівника практик навчального відділу ЦООП про хід проходження практики		
веде щоденник з практики			
Розділ 4. Підведення підсумків практики			
Етап 4. Оформлення звіту з практики			
працює з матеріалами, що зібрані в процесі проходження практики	проводить консультації з оформлення звітних документів, перевіряє та підписує звіт та щоденник практики	40,0	0,6
працює над виконанням індивідуального завдання			
погоджує звіт з керівником від бази практики		0,5	
представляє на перевірку керівнику практики письмовий звіт та щоденник практики			
Етап 5. Захист звіту з практики			
захищає звіт з практики перед керівником практики або при комісії, призначеній завідуючим кафедрою	проводить захист звітів з практики	0,5	0,2
Разом годин		180	2,0*

Примітка: * - на кожного здобувача вищої освіти

3.2 Самостійна робота

При виконанні індивідуального завдання здобувачу вищої освіти необхідно самостійно розглянути наступні питання:

1. Аналіз організаційних засад функціонування служб і підрозділів підприємства.
2. Ознайомлення з порядком організації та забезпечення робочих місць, а також із системою охорони праці й протипожежної безпеки.
3. Формування навичок професійної діяльності у виробничому середовищі.
4. Вивчення динаміки основних техніко-економічних показників.

5. Вивчення комплексу нормативно-технічних документів, які регламентують використання техніки на підприємстві.

3.3 Індивідуальне завдання

Під час проходження переддипломної практики здобувачі вищої освіти повинні виконати індивідуальне завдання, яке стосується вивчення певного специфічного питання і видається кожному з здобувачів вищої освіти, що відіжджають на практику, керівником практики від кафедри.

Зокрема пропонується наступний перелік питань, що можуть бути запропоновані здобувачу для індивідуального завдання за напрямками:

1. Поняття та сутність транспортно-експедиторської діяльності. Мета та завдання транспортно-експедиторського обслуговування.
2. Роль транспортно-експедиторських підприємств у логістичній системі.
3. Основні функції експедитора. Учасники транспортно-експедиторської діяльності та їх взаємодія.
4. Основні принципи організації транспортно-експедиторського обслуговування.
5. Законодавча база транспортно-експедиторської діяльності.
6. Основні міжнародні конвенції та угоди у сфері перевезень.
7. Договір транспортного експедирування: зміст та особливості.
8. Права та обов'язки експедитора.
9. Відповідальність сторін у транспортно-експедиторській діяльності.
10. Особливості правового регулювання міжнародних перевезень.
11. Етапи організації транспортно-експедиторського обслуговування.
12. Планування перевезень вантажів.
13. Вибір виду транспорту для перевезення вантажів.
14. Організація взаємодії між перевізниками та клієнтами.
15. Формування транспортно-логістичних схем доставки вантажів.
16. Роль експедитора у координації перевезень.
17. Значення транспортних документів у перевезеннях вантажів.
18. Основні види транспортних документів.
19. Оформлення товарно-транспортної накладної.
20. Документи при міжнародних перевезеннях вантажів.
21. Митні документи у транспортно-експедиторській діяльності.
22. Інформаційний супровід перевезень.
23. Особливості організації міжнародних перевезень.
24. Види міжнародних перевезень вантажів.
25. Мультимодальні та інтермодальні перевезення.
26. Роль експедитора у міжнародних перевезеннях.

27. Вибір оптимального маршруту перевезення вантажу.
28. Особливості митного оформлення вантажів.
29. Формування вартості транспортно-експедиторських послуг.
30. Основні витрати при організації перевезень.
31. Методи розрахунку вартості перевезень.
32. Економічна ефективність транспортно-експедиторської діяльності.
33. Тарифна політика у сфері перевезень.
34. Методи оптимізації витрат у логістичних операціях.
35. Роль інформаційних систем у транспортно-експедиторській діяльності.
36. Використання цифрових технологій у логістиці.
37. Системи відстеження руху вантажів.
38. Автоматизація процесів управління перевезеннями.
39. Використання електронного документообігу.
40. Перспективи цифровізації транспортно-експедиторської діяльності.
41. Поняття якості транспортно-експедиторських послуг.
42. Основні показники якості перевезень вантажів.
43. Фактори, що впливають на якість транспортного обслуговування.
44. Ризики у транспортно-експедиторській діяльності.
45. Методи управління ризиками під час перевезення вантажів.
46. Шляхи підвищення ефективності транспортно-експедиторського обслуговування
47. Поняття та класифікація транспортних технологій.
48. Етапи розвитку транспортних технологій.
49. Роль сучасних транспортних технологій у логістичних системах.
50. Основні тенденції розвитку транспортних технологій у світі.
51. Вплив глобалізації на розвиток транспортних технологій.
52. Інновації у транспортній галузі.
53. Сутність контейнерних перевезень та їх значення.
54. Класифікація контейнерів та їх характеристика.
55. Організація контейнерних перевезень.
56. Контейнерні термінали та їх функції.
57. Переваги та недоліки контейнерних перевезень.
58. Роль контейнеризації у розвитку міжнародної торгівлі.
59. Поняття інтермодальних перевезень.
60. Поняття мультимодальних перевезень.
61. Відмінності між інтермодальними та мультимодальними перевезеннями.
62. Учасники мультимодальних перевезень.
63. Організація взаємодії різних видів транспорту.
64. Переваги використання комбінованих перевезень.

65. Поняття контрейлерних перевезень.
66. Організація контрейлерних перевезень.
67. Технологія бімодальних перевезень.
68. Переваги та недоліки комбінованих транспортних технологій.
69. Технічні засоби для здійснення контрейлерних перевезень.
70. Перспективи розвитку контрейлерних перевезень.
71. Логістичний підхід до організації транспортних процесів.
72. Інтеграція транспорту у логістичні системи.
73. Оптимізація транспортних процесів.
74. Організація доставки за принципом «точно вчасно» (Just-in-Time).
75. Роль логістичних центрів у транспортних технологіях.
76. Управління транспортними потоками у логістичних системах.
77. Поняття інтелектуальних транспортних систем.
78. Використання цифрових технологій у транспорті.
79. Автоматизовані системи управління транспортними потоками.
80. Використання супутникових систем навігації у транспорті.
81. Системи моніторингу транспортних засобів.
82. Перспективи розвитку інтелектуальних транспортних технологій.
83. Вплив транспорту на навколишнє середовище.
84. Концепція сталого розвитку транспорту.
85. Використання альтернативних видів палива у транспорті.
86. Електричний транспорт та його розвиток.
87. Енергоефективність транспортних систем.
88. Заходи щодо зниження негативного впливу транспорту на довкілля.
89. Основні напрямки розвитку транспортних технологій майбутнього.
90. Автоматизований та безпілотний транспорт.
91. Цифровізація транспортних процесів.
92. Інноваційні транспортні системи у містах.
93. Використання великих даних у транспорті. Роль транспортних технологій у розвитку логістики майбутнього.
94. Поняття та сутність автотранспортної експертизи. Мета, завдання та функції автотранспортної експертизи.
95. Основні види автотранспортної експертизи. Місце автотранспортної експертизи у системі технічних та судових експертиз.
96. Нормативно-правова база проведення автотранспортної експертизи.
97. Об'єкти та суб'єкти автотранспортної експертизи. Порядок призначення автотранспортної експертизи.
98. Етапи проведення експертного дослідження. Права та обов'язки експерта.
99. Джерела інформації для проведення автотранспортної експертизи.

100. Основні документи, що використовуються при проведенні експертизи.
101. Структура та зміст висновку експерта.
102. Поняття дорожньо-транспортної пригоди та її класифікація. Основні причини виникнення ДТП.
103. Методика аналізу механізму дорожньо-транспортної пригоди.
104. Етапи експертного дослідження обставин ДТП. Джерела інформації для реконструкції ДТП.
105. Роль автотранспортної експертизи у встановленні причин ДТП.
106. Значення технічного стану транспортних засобів для безпеки руху.
107. Основні несправності транспортних засобів, що впливають на безпеку руху.
108. Методи визначення технічного стану автомобіля.
109. Оцінювання справності гальмівної системи. Оцінювання стану рульового керування.
110. Вплив технічних несправностей на виникнення ДТП.
111. Основні розрахункові методи дослідження ДТП.
112. Визначення швидкості руху транспортного засобу. Розрахунок гальмівного шляху автомобіля.
113. Визначення часу реакції водія. Розрахунок можливості уникнення ДТП.
114. Використання математичних моделей у дослідженні ДТП.
115. Вплив дорожніх умов на безпеку руху.
116. Характеристика дорожнього покриття та його вплив на рух транспорту.
117. Вплив погодних умов на виникнення ДТП.
118. Оцінювання дорожньої обстановки під час ДТП.
119. Роль дорожньої інфраструктури у забезпеченні безпеки руху.
120. Вплив видимості та освітлення на безпеку дорожнього руху.
121. Аналіз дій водія під час виникнення небезпечної ситуації.
122. Психофізіологічні фактори діяльності водія.
123. Оцінювання відповідності дій водія вимогам Правил дорожнього руху.
124. Вплив людського фактору на виникнення ДТП.
125. Аналіз дій пішоходів у дорожньо-транспортних пригодах.
126. Взаємодія учасників дорожнього руху у критичних ситуаціях.
127. Застосування цифрових технологій у проведенні експертиз.
128. Використання відеофіксації та телематичних даних у експертних дослідженнях.
129. Інтелектуальні транспортні системи та їх роль у дослідженні ДТП.
130. Перспективи розвитку автотранспортної експертизи.

Виконання індивідуального завдання передбачає збір і обробку інформації щодо конкретного питання, згідно з розробленою тематикою кваліфікаційних (магістерських) робіт.

3.4 Методичні рекомендації щодо організації та проведення переддипломної практики

Загальні положення

Загальну організацію Переддипломної практики та контроль за її проведенням здійснює навчальний відділ ЦООП та керівник виробничих практик навчального відділу ЦООП академії.

Організаційні заходи, щодо організації і контролю за проведенням переддипломної практики здобувачів вищої освіти здійснює директор Інституту гідротехнічного будівництва та цивільної інженерії.

Відповідальність за організацію, проведення, контроль якості переддипломної практики та її навчально-методичне забезпечення покладається на завідувача кафедри машинобудування та керівників практики від кафедри.

Консультацію з навчально-методичних питань здобувач вищої освіти отримує у викладачів кафедри машинобудування – безпосередніх керівників переддипломної практики.

Розподіл здобувачів вищої освіти по місцях практики, встановлення термінів початку і закінчення практики затверджується наказом по академії.

Керівниками практики від бази практики призначають кваліфікованих спеціалістів і затверджують наказом.

Порядок прийняття на практику, тривалість робочого часу та інші умови праці для студентів-практикантів встановлюються відповідно до законодавства про умови праці тимчасових працівників. Правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (організації) також розповсюджується і на здобувачів вищої освіти.

Порушення правил, встановлених на виробництві, трудової і професійної дисципліни, техніки безпеки, тягне за собою певне покарання, аж до відрахування з академії.

Організації, що є базами практики, організують роботу здобувачів вищої освіти, надають їм допомогу у підборі матеріалів для виконання індивідуального завдання з практики, створюють умови для користування технічною документацією і спеціальною літературою, забезпечують і контролюють дотримання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього розпорядку, несуть повну відповідальність за нещасні випадки із здобувачами вищої освіти, забезпечують якісне проведення інструктажів з охорони праці, організують спільно з керівниками практики від кафедри читання лекцій і доповідей, переміщення здобувачів вищої освіти на робочі місця, залучають їх до раціоналізаторської роботи.

До від'їзду на практику здобувач вищої освіти повинен отримати у керівника практики від кафедри щоденник та індивідуальне завдання; пройти інструктаж щодо порядку проходження практики та ознайомитися з основними положеннями з охорони праці.

Обов'язки керівника практики від кафедри машинобудування ОДАБА

Керівник практики від кафедри бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти по базах практики, несе відповідальність за якість проходження практики і сувору відповідність її програмі практики, контролює виконання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього розпорядку баз практики.

Керівник практики від кафедри контролює забезпечення студентів нормальними умовами праці й побуту, перевіряє та приймає щоденники та звіти з практики, приймає залік з практики (самостійно або у складі комісії), готує звіт за підсумками практики та пропозиції щодо її вдосконалення.

Обов'язки керівника практики від бази практики

Керівник практики від бази практики допомагає здобувачам вищої освіти в отриманні необхідних виробничих навиків під час виконання програми практики: перевіряє й оцінює роботу здобувачів вищої освіти і складає виробничу характеристику на кожного з них.

Керівник практики від виробництва несе відповідальність за вчасне ознайомлення здобувачів вищої освіти з положеннями про охорону праці й протипожежні заходи, керує роботою здобувачів вищої освіти, організує екскурсії.

Обов'язки здобувача вищої освіти

До початку проходження практики здобувач вищої освіти зобов'язаний знати програму практики, терміни її проведення, систему звітності з практики, прийняту в академії та правила оформлення звітних документів; при можливості самостійно обрати для себе і запропонувати для використання базу практики, узгодити індивідуальний договір на проходження практики, пройти інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки і попередження нещасних випадків;

Під час проходження практики зобов'язаний строго виконувати програму практики и правила внутрішнього розпорядку бази практики, працювати над виконанням індивідуального завдання, систематично вести щоденник практики та кожен тиждень інформувати керівника практики про хід проходження практики.

Після закінчення практики у терміни, що встановлені наказом ректора академії здобувач вищої освіти зобов'язаний оформити звітні документи по результатах проходження практики, представити їх на перевірку керівникам практики від кафедри та бази практики та отримати залік з практики.

3.5. Рекомендована література

Основні джерела інформації

1. Безпека та працездатність транспортних засобів: монографія / О. В. Степанов, Є.І. Калінін, Т. В. Волобуєва [за заг. ред. О. В. Степанова] — Харків: Вид-во «Естет Принт», 2024. — 176 с.
2. Лозовий та ін.]; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва. — Харків : ХНУМГ, 2011. — 422 с
3. Коржанський М. Й. Кваліфікація автотранспортних злочинів / М. Й. Коржанський, В. А. Мисливий. — Київ : Юрінком, 1996. — 80 с.
4. Експертний аналіз дорожньо-транспортних пригод. Український центр після аварійного захисту / П. В. Галаса, В. Б. Кисельов, А. С. Куйбіда та ін. — «Експерт-Сервіс – Київ.
5. Решетніков Є. Б. Експертне дослідження наїзду на пішохода : учб. посібник / Є. Б. Решетніков. — Харків : видавництво ХДАДТУ, 1999. — 89 с
6. Розслідування злочинів, пов'язаних із вчиненням дорожньотранспортних пригод : методичні рекомендації / заг. ред. П. В. Коляди. — Київ : Ред.-вид. відділ МВС України, 2004. — 190 с.
7. Нагорний С. В. Транспортно-експедиційне обслуговування підприємств та організацій в умовах ринку : навч. посібник / С. В. Нагорний, Н. Ю.Черниш. — Харків : ХНАДУ, 2002. — 358 с
8. Зеркалов, Д.В. Транспортно-экспедиторская деятельность [Текст]: учеб. пособие / Д.В. Зеркалов, Е.Н. Тимощук. — К.: Основа, 2009. — 552 с.
9. Міжнародні перевезення: навчальний посібник / Т.В. Волобуєва, В.М. Сирота, С.М. Мінакова, І.Ю. Кобзар, К.І. Кострубіна. — Одеса: ОДАБА, 2024. — 252 с. 3675 https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1vFFogtE-k9jPn9RLj_akWl2spLoHX7Wh
10. Транспортне право: навчальний посібник / І.Ю. Кобзар, Т.В. Волобуєва, В.М. Мінаков, О.В. Криворучко. — Одеса: ОДАБА, 2023. — 142 с. 3316 https://drive.google.com/drive/folders/1MeBaJ8VtsjkQSlAYPw2T6ntpH_09GRty
11. Конспект лекцій. Організація навантажувально-розвантажувальних робіт: для студентів, що навчаються за освітньо – професійною програмою «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» підготовки бакалаврів із галузі знань 27 – «Транспорт» за спеціальністю 275 – «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» / Т.В. Волобуєва, В.М. Сирота, В.М. Мінаков; Одеська державна академія будівництва та архітектури. — Одеса: ОДАБА, 2021. 222 с. 3472 https://drive.google.com/file/d/1M7KtVOcfQBfXgREUz2eQBPbRGtiVaPLE/view?usp=drive_link
12. Організація навантажувально – розвантажувальних робіт [Текст] : навч. посіб. / В.М. Сирота, Т.В. Волобуєва, В.Б. Кострубіна [та ін.] — Одеса : ОАДК ОНПУ, 2019. 267 с.

13. Конспект лекцій. Пасажирські перевезення: для студентів, що навчаються за освітньо – професійною програмою «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» підготовки бакалаврів із галузі знань 27 – «Транспорт» за спеціальністю 275 – «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» / Т. В. Волобуєва; Одеська державна академія будівництва та архітектури. – Одеса: ОДАБА, 2021 – 238 с. **2703**
https://drive.google.com/file/d/1wMCgKUbmNmAWpvZgT3H0MTr8b13QIMrO/view?usp=drive_link

14. Маруніч В.С., Шморгун Л.Г. та ін. Організація та управління пасажирськими перевезеннями: підручник/ за ред. доц. В.С. Маруніч, проф. Л.Г. Шморгуна – К.: Міленіум, 2017. – 528 с.

15. А. А. Кашканов, В. М. Ребедайло. Спеціалізований рухомий склад автомобільного транспорту: конструкція. Навчальний посібник. – Вінниця: ВДТУ, 2002. – 164 с.

16. Вільковський Є. К., Кельман І. І., Бакуліч О. О. Вантажознавство (вантажі, правила перевезень, рухомий склад): Навчальний посібник. – Львів: «Інтелект-Захід», 2007. 495 с.

17. Вантажознавство. Конспект лекцій для здобувачів, що навчаються за освітньо – професійною програмою «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» підготовки бакалаврів із галузі знань 27 «Транспорт» за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»/ Т. В. Волобуєва, В.М. Сирота, В.М. Мінаков, С.М. Мінакова; Одеська державна академія будівництва та архітектури – Одеса: ОДАБА, 2023 – 323 с. **3474**
https://drive.google.com/file/d/1zyeAUGZwOkbSK8a4YEFvK7YIrxnLlunA/view?usp=drive_link

18. Конспект лекцій. Зовнішньоторгівельні транспортні операції: для студентів, що навчаються за освітньо – професійною програмою «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» підготовки бакалаврів із галузі знань 27 – «Транспорт» за спеціальністю 275 – «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)» / Т. В. Волобуєва, І.Ю. Кобзар; Одеська державна академія будівництва та архітектури. – Одеса: ОДАБА, 2021. 162 с. **2834**
https://drive.google.com/drive/u/0/folders/19Vm_vuh-clYdrrFiqV8PPFafu04sYCnf

19. Ольхова М. В. Розумний транспорт і логістика для міст: конспект лекцій для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної і заочної форм навчання спеціальності 275 – Транспортні технології (за видами) освітньо-наукової програми «Розумний транспорт і логістика для міст», освітньої програми «Транспортні системи», освітньої програми «Організація перевезень і управління на транспорті», спеціальності 073 – Менеджмент освітньої програми «Логістика» / М.

В. Ольхова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 62 с.

20. Інтелектуальні транспортні системи. Модуль 4е. Стійкий розвиток транспортної системи: Збірник матеріалів для політиків міст, 2020, с. 46.

21. Лігум Ю.С. Інформаційні системи на транспорті: Навч. посібник. – К.: УТУ, 2000. – 196 с.

22. Інтелектуальні транспортні системи. URL: https://city2030.org.ua/sites/default/files/documents/GIZ_SUTP_SB4e_Intelligent-Transport-Systems_UA.pdf

23. Katerna O. Intelligent transport system: the problem of definition and formation of classification system. Економічний аналіз. № 29(2). С. 33–43.

Допоміжні джерела інформації

1. Закон України «Про транспорт». URL: <https://cutt.ly/Nb2i807>.

2. Закон України «Про автомобільний транспорт». URL: <https://cutt.ly/Pb2ooiI>.

3. Закон України «Про відповідальність перевізників під час здійснення міжнародних пасажирських перевезень». URL: <https://cutt.ly/Zb2olO3>.

4. Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів». URL: <https://cutt.ly/Kb2oTtM>.

5. Державний нормативний акт про охорону праці. ДНАОП 0.00-1.28 – Правила охорони праці на автомобільному транспорті. – Київ. Основа, 1997. – 337 с.

6. Кристопчук М. Є., Лобашов О. О. Приміські пасажирські перевезення. Харків : НТМТ, 2012. 224 с.

7. Одеська національна наукова бібліотека (м. Одеса, вул. Пастера, 13)/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://odnb.odessa.ua>

8. Бібліотека Одеської державної академії будівництва та архітектури(м. Одеса, вул. Дідріхсона, 4)/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ogasa.org.ua/library>

9. Усе про облік та організацію транспортно-експедиторської діяльності. – Харків : Фактор, 2008. – 448 с.

10. Закон України «Про транспортно-експедиторську діяльність»: за станом на 1 лип. 2004 р. №1995-IV – Закон №1995.

4 ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час проходження здобувачами вищої освіти переддипломної практики обов'язково здійснюється контроль за здобувачем-практикантом з боку керівника практики від кафедри та керівника практики від підприємства.

Керівником практики від кафедри здійснюється поточний контроль за роботою здобувачів вищої освіти на базах практик:

- проводиться моніторинг виконання здобувачами вищої освіти програми і календарного плану практики;
- перевіряється безпечність робочих місць та виконання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- здійснюються консультації з питань правильності ведення поточних записів, результатів виконання графіку проходження практики, виконання індивідуального завдання, підготовки звіту та ведення щоденника практики.

Керівник практики від підприємства повинен зі свого боку здійснювати контроль за:

- забезпеченням здобувачів вищої освіти виробничими завданнями та їх виконання;
- безпечністю робочих місць та виконанням здобувачем вищої освіти правил внутрішнього розпорядку;
- виконанням програми практики, написанням звіту та веденням щоденника.

Підсумковий контроль передбачає виконання здобувачами вищої освіти звітної документації, яка повинна бути якісно підготовлена та подана керівнику практики від кафедри не пізніше терміну, встановленого відповідно до наказу по академії.

Основною формою звітності за підсумками переддипломної практики служить складання і захист звіту здобувачем вищої освіти до якого додається щоденник практики, заповнений самим практикантом і завірений керівником практики від підприємства.

Звітні документи про проходження практики, що не оформлені згідно правил, не приймаються керівником практики і здобувач вищої освіти до захисту результатів практики не допускається.

Остаточна оцінка практики визначається на підставі результатів захисту практики. При оцінюванні беруться до уваги:

- якість змісту і правильність оформлення звітних документів;
- якість доповіді;
- якість відповідей здобувачів вищої освіти на запитання у процесі дискусії;
- відгук керівника від організації при проходженні переддипломної практики.

5 ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Після закінчення Переддипломної практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики та індивідуальних завдань. Основними звітними документами для отримання заліку з практики мають бути щоденник проходження практики та письмовий звіт.

Рекомендований зміст звіту

Звіт про Переддипломну практику є одним з основних підсумкових документів. Він надається кожним зі здобувачів вищої освіти як результат виконаної роботи за час переддипломної практики.

Звіт про проходження Переддипломної практики повинен містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо.

Структурні елементи звіту розташовуються в наступній послідовності:

- Титульний аркуш.
- Зміст.
- Вступ.
- Основна частина.
- Список використаних джерел інформації.
- Додатки.

Вступ відображає:

- актуальні виклики та напрями подальшого розвитку транспортних технологій у сфері автомобільного транспорту України;
- основні напрями становлення та розвитку автотранспортної сфери;
- цілі та задачі переддипломної практики.

Основна частина відображає:

а) Характеристика діяльності відділу логістики/служби експлуатації.

Характеристика підрозділу ґрунтується на аналізі основних функціональних обов'язків його працівників із подальшим описом організаційної структури, технологічних процесів та інформаційної підсистеми.

б) Індивідуальне завдання.

Індивідуальні завдання здобувача вищої освіти видають керівники практики від кафедри, виходячи із специфіки підприємства. У межах індивідуального завдання здобувачі вищої освіти досліджують виробничі процеси та розробляють пропозиції щодо основних напрямів підвищення рівня техніки і технології, а також організації виробництва і праці

Збирають матеріал для написання кваліфікаційної роботи.

Висновки та пропозиції щодо проведення практики.

Додатки містять схеми, бланки, приклади типових положень і інструкцій, робочі креслення, фотографії та ін.

Невід'ємною частиною звіту з практики є щоденник проходження практики встановленої форми та змісту. У ньому крім оформленого календарного плану й індивідуального завдання повинен міститися відгук керівника від підприємства й короткий висновок керівника від кафедри про практику здобувача вищої освіти.

Дати прибуття на підприємство, вибуття з підприємства, а також відгук керівника практики від підприємства засвідчуються печатками підприємства.

Вимоги до оформлення звіту

Текст звіту оформлюють на білому папері формату А4 (210×297 мм). Матеріали звіту вміщують тільки на одній стороні аркуша із дотриманням наступних розмірів полів: верхнє та нижнє – 20 мм, лівє - 25 мм, правє – 15 мм.

Текст може бути написаний від руки чи надрукований. У випадку друкування тексту використовувати стандартний шрифт Times New Roman, розмір 14 пт. Текст друкується через 1,15 інтервалу.

Обсяг звіту повинен складати до 20 сторінок без додатків. Звіт повинен бути скріплений за допомогою швидкозшивача.

6 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання Переддипломної практики: національна та ECTS

Сума балів за всі види діяльності здобувача вищої освіти під час практики	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для диференційованого заліку	Рівень професійної компетентності
90 – 100	A	відмінно	оптимальний
82 – 89	B	добре	достатній
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	задовільний
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	початковий
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Оцінювання Переддипломної практики здійснюється в такому порядку:

Діяльність здобувача вищої освіти під час практики	Захист звіту	Сума
до 60 балів	до 40 балів	100 балів

Розподіл балів, що присвоюються здобувачу вищої освіти під час практики

Вид діяльності здобувача вищої освіти під час практики		Загальна кількість балів
Діяльність здобувача вищої освіти під час практики	Своєчасне проходження інструктажу з охорони праці і техніки безпеки і отримання індивідуального завдання на практику.	до 5 балів
	Своєчасне прибуття на базу практики та проходження вступного інструктажу з техніки безпеки роботи на підприємстві	до 10 балів
	Виконання виробничих завдань та індивідуального завдання під час проходження практики	до 15 балів
	Якість змісту звіту з переддипломної практики і правильність його оформлення	до 15 балів

	Повнота і правильність оформлення щоденника з переддипломної практики	до 10 балів
	Своєчасність представлення звітних документів	до 5 балів
Захист звіту	Якість доповіді здобувача вищої освіти	до 15 балів
	Якість відповідей здобувача вищої освіти на запитання у процесі дискусії	до 20 балів
	Відгук керівника практики від підприємства	до 5 балів

Для діагностики рівня професійних знань и навичок використовуються наступні критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Кількість набраних балів
Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики; основні положення звіту глибоко обґрунтовані і логічні; звіт має якісне оформлення; під час захисту звіту здобувача вищої освіти аргументовано доводить набуття ним практичних навичок, передбачених програмою практики	90...100
Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики; основні положення звіту достатньо обґрунтовані; незначне порушення послідовності; прийняте зовнішнє оформлення; захист звіту дозволяє виявити наявність необхідних практичних умінь, передбачених програмою практики	82...89
Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики; звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики, але має незначні недоліки; основні положення звіту обґрунтовані; задовольняє зовнішнє оформлення; захист звіту дозволяє виявити наявність практичних умінь, передбачених програмою практики, незначні недоліки, які при цьому спостерігаються, здобувач вищої освіти виправляє сам	74...81
Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики; звіт відповідає вимогам програми практики, але має недоліки за структурою і змістом; основні положення звіту достатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; задовільна якість оформлення звіту, захист звіту з незначними недоліками, які здобувач вищої освіти усуває за допомогою викладача	64...73
Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики; звіт має недоліки за структурою і змістом; основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; якість зовнішнього оформлення звіту задовільна; захист звіту не дозволяє в повній мірі виявити практичні навички, передбачені програмою практики.	60...63
Здобувач вищої освіти повністю виконав більше 50% програми практики; звіт відповідає вимогам практики, але має значні неточності за структурою і змістом; основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності; якість зовнішнього оформлення звіту задовільна; захист звіту показує, що здобувач вищої освіти не набув достатніх практичних навичок, передбачених програмою практики	35...59
Здобувач вищої освіти повністю виконав більше 50% програми практики і представив звіт незадовільного змісту і якості оформлення; захист звіту показує, відсутність практичних навичок, передбачених програмою практики	1...34

7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

За результатами Переддипломної практики здобувачі вищої освіти зобов'язані надати:

- щоденник проходження Переддипломної практики з відгуком керівника практики від бази практики завіреним печаткою організації;
- звіт з Переддипломної практики.

Звіт з практики захищається здобувачем вищої освіти керівнику практики від кафедри або при комісії, призначеній завідуючим кафедрою. До складу комісії входять: керівник практики від кафедри, керівник від бази практики (по можливості) та викладачі кафедри.

Захист здобувачами вищої освіти звітів проводиться за розкладом в останні 2 дні практики і в перший понеділок наступного тижня після її закінчення, у терміни встановлені наказом по академії. Розклад захистів вивішується на інформаційному стенді кафедри машинобудування та деканату Інституту гідротехнічного будівництва та цивільної інженерії, доводиться до відома старости групи.

До захисту звіту з практики здобувач вищої освіти готує доповідь, розраховану на виступ до 10 хвилин в тій же послідовності, в якій написаний звіт. У доповіді вказуються поставлені цілі і завдання Переддипломної практики, характеризується база практики, коротко описуються виробничі завдання, виконані здобувачем вищої освіти в процесі практики. Про виконане індивідуальне завдання звітується детальніше з посиланням на додані необхідні матеріали.

Після доповіді здобувачу вищої освіти задаються питання, що стосуються виконання індивідуального завдання. Здобувач вищої освіти, повинен дати короткі, чітко аргументовані відповіді та довести, що завдання практики виконані повністю. Після цього, на підставі змісту та якості виконаного звіту, рівня теоретичної та практичної підготовки здобувача вищої освіти, оцінки керівника практики від підприємства, виводиться загальна оцінка роботи.

Захист здобувачів вищої освіти, що не орієнтуються в підготовлених звітах, визнається незадовільним. Залежно від рівня захисту, керівником практики від кафедри або комісією встановлюється, чи може здобувач вищої освіти представити до повторного захисту той же звіт з переробкою або буде зобов'язаний виконати нове індивідуальне завдання.

Підсумок практики здобувач вищої освіти – отримання диференційованого заліку, який враховується при розгляді питання про нарахування стипендії.